



T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih 19.12.2015
Sayı 102

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Toplumda çocuk gelinler olarak bilinen erken evliliklerin, nedenlerinin ve yarattığı olumsuz etkilerin ortadan kaldırılması ile birlikte erken evliliklerin önüne geçilmesi amacıyla alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi ve yasal düzenlemelerin yapılması amacıyla Anayasanın 98. Ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılması hususunda gereğini arz ederiz.10.12.2015

Saygılarımızla.

Cemal Okan Yüksel

Estişehir Milletvekili

Senal Sarıhan

Burcu KÖKSAL

Afyonkarahisar Milletvekili

Kadim Demir

Mustafa Tunçer

Amir

EREN ERDEM
İSTANBUL MİLLETVEKİLİ

Haydar AKAR
Kocaeli Mv.

Kemal Zeybek
Samsun Milletvekili

Mehmet GÖKDAĞ
G. Antep Mv.

Dr. Turhan İsmail BİÇTİ
Mevsim Mv.

Dr. CEYHAN İRGİL

Bursa Mv.

Av. Nuriyettin Akkaya Kapteşin

Bursa Mv.

Hilmi Yarıyıl

Zihra Padir Tuncel

Aydın

Özcan Arıcı

Sözün Tuncel

İst. Mv.

Öner Fethi Güner

Okan GATTAĞIOĞLU

Eğirne Mv.

Muhammed Şenel

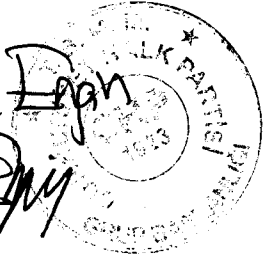
U.

Gelişim Osman Budak

Dr. Hüseyin ÇAMAK
Mersin Mv.

Orhan SAKIYAK

Didem Eğin



GEREKÇE

Türkiye'deki en önemli toplumsal sorunlardan bir tanesi çocuk yaştaki evliliklerdir. Ülkemizde ne yazık ki hala, arkadaşlarıyla oyun oynayacak yaşlardaki kız çocukları, babası hatta dedesi yaştaki adamlarla evlendirilmektedirler. Pek çok kez, bu çocuklar, yaşlı adamların ikinci eşi veya üçüncü eşi olmaktadır.

Uluslararası belgelere göre, on sekiz yaşının altında yapılan her evliliğe "çocuk evliliği" ve evlenen kıza "çocuk gelin" denilmektedir. Burada çocuk evliliği derken, evlilik sözü ile kastedilen hukuki anlamda değil, sosyolojik anlamda evliliktir. Örneğin Türkiye'de bu tür evlilikler, genellikle, dini nikaha (imam nikahı) dayanan evliliklerdir.

Türk Medeni Kanunu çerçevesinde, Kanun'un öngördüğü evlenme yaşından daha küçük yaşta evlenen kıza çocuk gelin demek mümkündür. Türk hukuk sisteminde, çocuk gelin kavramının tarifi, kanuna göre değiştiğini söylemek mümkündür. Nitekim Türk Medeni Kanunu'na göre 17 yaşını doldurmamış kızlar, Çocuk Koruma Kanunu'na göre 18 yaşını doldurmamış kızlar, Türk Ceza Kanunu'na göre ise 15 yaşını doldurmamış kızlar çocuk gelin sayılmaktadırlar. Kanunlar arasındaki bu uyumsuzluk, yüzünden ne yazık ki özellikle kırsal kesimdeki ailelerin, kız çocuklarını erken yaşta evlendirmelerine karşı verilen tüm mücadeleleri sonuçsuz bırakmaktadır.

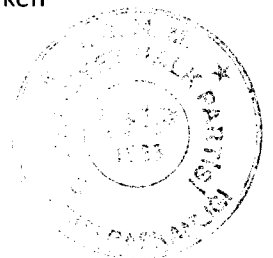
Özellikle kırsal yerleşim yerlerinde, kızlar, evliliklerine kendileri karar verememektedirler. Kızların evlendirilmek üzere okuldan alınması, ne yazık ki hala olağan karşılanmaktadır. Kızın kendini korumayacak yaşta ve eğitimden kopararak, evlendirilmesi durumunda, evlilik sonrasında eşi tarafından şiddete maruz kalabileceği ihtimali düşünülmemekte, kız çocuğu, ailesi tarafından kocaya bağımlı bir hayata hapsedilmektedir.

Aile içi şiddet, eğitim seviyesinin düşük oluşu, geçimsizlik, baskı, çocuk sevgisinin yokluğu, küçük yaşlarda anne veya babadan birinin kaybedilmesi ve üvey anne veya babaya sahip olunması çocuklarda evlenme sonucunda bu durumdan kurtulacağı inancını geliştirmekte ve erken yaşta evliliklere yol açmaktadır.

Küçük yaşta evlilik pek çok soruna yol açıyor. Çoğu kez evliliğinin ilk senesinde ilk, sonraki yıllarda diğer çocuklar oluyor, erken yıpranıyor, yaşıyor, hastalanıyor. Kendini bir kul gibi hissediyor, kaderine küsüyor, ruhsal ve bedensel gelişmeleri olumsuz etkileniyor. Çoğu kez imam nikahı ile evlenerek, 2.hatta 3.eş oluyor, eğitim ve öğretimi yarıda kalıyor. Kendisi çocuk olduğu halde çocuk büyütme yükümlülüğünü üstleniyor. Psikolojisi bozuluyor. Erken evlilik aile içinde şiddete muhatap olma riskini artırıyor, erken yaşta hamile kalınca, çocuğun ölüm riski 3 kat artıyor.

Toplumda çocuklar ekonomik bir yük olarak değil, toplumun değerli bireyleri olarak görülmelidir. Önce ailede daha sonra toplumda, özellikle kız çocuklarının eğitimi için olanak sağlanmalı, kadının iş yaşamındaki yerini alması özendirilmelidir. Çocuk gelinlerin önlenmesinde en önemli koruyucu faktörler tüm çocukların, özellikle kız çocuklarının eğitiminin sağlanması ve sosyal eşitsizliklerin en aza indirilmesidir.

Erken yaşta yapılan evlilikler, toplumda kadına karşı yapılan ayrımcılığın ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin boyutlarını gözler önüne sermektedir. Buradan hareketle, erken yaşta evliliklerin önüne geçilmesi için öncelikle, kız çocuklarının eğitime önem vermeyen ve eğitim ve öğretimini yarıda kesen ailelere yönelik özel yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Toplumda çocuk gelinler olarak geçen erken evliliklerin nedenlerinin ve yarattığı olumsuz etkilerin ortadan kaldırılması ile birlikte erken evliliklerin önüne geçilmesi amacıyla alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi ve yasal



düzenlemelerin oluşturulması amacıyla Anayasanın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104.ve 105. maddeleri gereğince Bir Meclis araştırması açılmasının yararlı olacağı görüşündeyiz.

